

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-3960

Chișinău

13 mai 2020

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea articolului 32 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.273 din 13 mai 2020.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

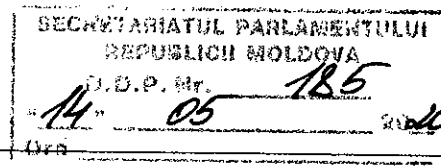
Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română - 3 file și în limba rusă - 3 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (3 file);
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege (2 file);
5. Avizele recepționate în procesul avizării (4 file);
6. Raporul de expertiză anticorupție (7 file).

**Secretar general adjunct
al Guvernului**

Roman CAZAN

Ex: Vasiliu Vasile
Tel.022250595

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr.273

din 13 mai 2020

Chișinău

**Privind la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea articolului 32 din Legea nr. 544/1995
cu privire la statutul judecătorului**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea articolului 32 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor

Ministrul sănătății,
muncii și protecției sociale

Ministrul justiției

ION CHICU

Serghei PUȘCUȚA

Viorica Dumbrăveanu

Fadei Nagacevschi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea articolului 32 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Articolul 32 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15-17, art. 63), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„Articolul 32. Asigurarea cu pensie

(1) Judecătorii care au atins vârsta menționată la alin. (2) din prezentul articol și confirmă vechimea în muncă generală și vechimea în muncă în funcție de judecător prevăzută la alin. (3) din prezentul articol au dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de muncă generală – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar.

(2) Începând cu 1 iulie 2020, pentru judecători se stabilește vârsta de pensionare de 50 de ani și 6 luni, atât pentru bărbați, cât și pentru femei. În fiecare an ulterior, vârsta de pensionare se majorează conform eşalonării prevăzute în tabelul nr.1, până la atingerea vârstei de 63 de ani.

Tabelul 1

De la 1 iulie	Vârsta de pensionare pentru judecători
2020	50 ani și 6 luni
2021	51 ani
2022	51 ani și 6 luni
2023	52 ani
2024	52 ani și 6 luni
2025	53 ani
2026	53 ani și 6 luni
2027	54 ani
2028	54 ani și 6 luni
2029	55 ani
2030	55 ani și 6 luni
2031	56 ani
2032	56 ani și 6 luni
2033	57 ani
2034	57 ani și 6 luni
2035	58 ani
2036	58 ani și 6 luni

2037	59 ani
2038	59 ani și 6 luni
2039	60 ani
2040	60 ani 6 luni
2041	61 ani
2042	61 ani 6 luni
2043	62 ani
2044	62 ani 6 luni
2045	63 ani

(3) Începând cu 1 iulie 2020, pentru judecători se stabilește vechimea în muncă generală de cel puțin 20 de ani și 6 luni și vechimea în muncă în funcția de judecător de cel puțin 13 ani, necesare obținerii dreptului la pensie. În fiecare an ulterior, vechimea în muncă generală și vechimea în muncă în funcție de judecător se majorează cu 6 luni anual, până la atingerea vechimii în muncă generale de 34 de ani și vechimii în muncă în funcție de judecător de 15 ani, conform tabelului nr. 2.

Tabel 2

De la 1 iulie	Vechimea în muncă generală	Vechimea în muncă în funcție de judecător
2020	20 ani 6 luni	13 ani
2021	21 ani	13 ani și 6 luni
2022	21 ani 6 luni	14 ani
2023	22 ani	14 ani și 6 luni
2024	22 ani 6 luni	15 ani
2025	23 ani	
2026	23 ani 6 luni	
2027	24 ani	
2028	24 ani 6 luni	
2029	25 ani	
2030	25 ani 6 luni	
2031	26 ani	
2032	26 ani 6 luni	
2033	27 ani	
2034	27 ani 6 luni	
2035	28 ani	
2036	28 ani 6 luni	
2037	29 ani	
2038	29 ani 6 luni	
2039	30 ani	
2040	30 ani 6 luni	
2041	31 ani	
2042	31 ani 6 luni	
2043	32 ani	
2044	32 ani 6 luni	
2045	33 ani	
2046	33 ani 6 luni	
2047	34 ani	

(4) Prevederile alin. (1)-(3) se aplică și judecătorilor care au activat în instanțele internaționale, luându-se în calcul salariul mediu lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție.

(5) Pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin. (1)-(3) se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

(6) În cazul în care judecătorii demisionați sunt numiți iarăși în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă.

(7) La calcularea pensiei, în vechimea în muncă generală se includ perioadele prevăzute în art. 5 și art. 50 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

(8) Pensiile stabilite conform prezentei legi se indexează în condițiile art. 13 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.”

Articolul II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 iulie 2020.

(2) Pensiile judecătorilor se vor indexa în condițiile articolului 13 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, începând cu 1 aprilie 2021.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea articolului 32 din
Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Prezentul proiect de lege pentru modificarea articolului 32 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului a fost elaborat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.
Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>În vederea sporirii transparenței sistemului de pensii și eliminării inechităților din sistem, în anul 2017 a fost implementată reforma sistemului de pensii din Republica Moldova.</p> <p>Obiectivul general al reformei de pensionare, aprobată la sfârșitul anului 2016 constă în asigurarea funcționării unui sistem de pensii echitabil și sustenabil, care să garanteze un trai decent beneficiarilor de pensii.</p> <p>Una din acțiunile importante ale reformei constă în unificarea modalității de calcul a pensiilor de asigurări sociale pentru unele categorii de cetățeni (<i>deputați, membri de Guvern, funcționari publici, aleși locali, judecători, procurori prevăzută la obiectivul „Reducerea inechităților din sistemul de pensii, racordarea la principiile de asigurări sociale” al Conceptului de reformă a sistemului de pensii din Republica Moldova</i>).</p> <p>Scopul elaborării prezentului proiect de lege este reglementarea condițiilor de acordare a dreptului la pensie judecătorului și executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 25 din 27 iulie 2017 în conformitate cu art. 28¹ din Legea nr. 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională, precum și conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1662/2002 „Privind modul de executare a hotărârilor Curții Constituționale”.</p> <p>Obiectivul acestui proiect constă în unificarea condițiilor de pensionare și stabilirea unor criterii unice de pensionare pentru toate categoriile de cetățeni, fiind în conformitate cu articolul 16 din Constituție, potrivit căruia toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice.</p> <p>Cu referire la art. 6 din Legea Supremă, menționăm că în Republica Moldova puterile legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției Republicii Moldova. Unicul exponent al puterii judecătorești este judecătorul. Potrivit art. 116 din Constituția Republicii Moldova, judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili. Principiul constituțional al independenței judecătorului se regăsește în Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului și cuprinde un sistem de garanții ale independenței judecătorului, care se asigură prin procedura de înfăptuire a justiției, prin interzicerea oricărei imixțiuni în activitatea de înfăptuire a justiției, prin procedeu de numire și încetare a calității de judecător, prin declararea principiului inviolabilității judecătorului, prin asigurarea materială și socială a judecătorului.</p> <p>Potrivit Recomandării CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele-membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile (adoptată la 17 noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștri): „Regulile principale ale regimului de remunerare pentru judecători profesioniști trebuie stabilite prin lege. Remunerarea judecătorilor trebuie să fie pe măsura rolului și responsabilităților lor și să aibă un nivel suficient pentru a-i face imuni la orice presiune menită să influențeze deciziile. Trebuie să existe garanții pentru menținerea unei remunerații rezonabile în caz de boală, concediu de maternitate sau de paternitate, precum și pentru plata unei pensii pentru limită de vârstă, care ar trebui să fie raportate în mod rezonabil la nivelul de remunerare a judecătorilor în exercițiu. Trebuie introduse dispoziții legale specifice care să instituie o măsură de protecție împotriva unei reduceri a remunerației care ar viza în mod specific judecătorii.”</p>

Digitally signed by Dumbrăveanu Viorica
Date: 2020.04.29 13:47:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

În aceeași ordine de idei, menționăm Avizul nr. 1 (2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni referitor la standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor, care prevede, în concluzii, că „remunerarea judecătorilor trebuie să fie corespunzătoare cu rolul și responsabilitățile acestora și trebuie să asigure în mod adecvat plata concediilor medicale și a pensiei. Ea trebuie protejată prin prevederi legale specifice împotriva diminuărilor și trebuie să existe prevederi privind mărirea salariilor în raport cu creșterea prețurilor.”

Complimentar, cerința asigurării materiale adecvate a judecătorului este consfințită și în Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 40/32 din 29 noiembrie 1985 și stabilește: „Mandatul funcției judecătorilor, independența lor, securitatea, remunerarea adecvată, condițiile serviciului, pensiile și vârsta pensionării vor fi asigurate în mod adecvat de lege.” Cu referire la cele indicate, menționăm că nu există o recomandare internațională în ceea ce privește vârsta de pensionare, vechimea în muncă și vechimea în funcție de judecător la stabilirea pensiei, or la stabilirea acestor criterii statele dispun de o marjă largă de apreciere pentru reglementarea politicii lor sociale în conformitate cu standardele internaționale privind independența sistemului judecătoresc, în ansamblu, și a judecătorilor, în particular.

În subsidiar, atenționăm că prevederile constituționale nu garantează *expressis verbis* stabilirea unor condiții speciale de pensionare, standarde mai înalte de asigurare socială în raport cu alte categorii de cetățeni. Prin urmare, o ajustare rezonabilă a condițiilor de pensionare a judecătorilor nu ar afecta mandatul funcției de judecător, independența și securitatea acestuia. Or, pachetul de garanții oferite de lege pentru asigurarea independenței judecătorilor (inclusiv salariul plătit în condiții privilegiate) încetează odată cu expirarea mandatului de magistrat. Garanțiile juridice și sociale oferite judecătorului vizează protejarea mandatului său de influențele exterioare, iar standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor se aplică judecătorilor în funcție, în perioada de exercitare a mandatului.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Integrarea treptată a pensiilor judecătorilor în regimul general al pensiilor constituie o prioritate, care urmărește asigurarea tratamentului nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

Or, conform prevederilor legislației naționale în domeniu, pensia reprezintă un drept bănesc acordat corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

Potrivit legii menționate, dreptul la pensie pentru limită de vârstă se acordă dacă sînt îndeplinite cumulativ condițiile privind vîrstele de pensionare și stagiile de cotizare prevăzute de lege. Prin urmare, dreptul la pensie pentru limită de vîrstă se acordă femeilor la împlinirea vîrstei de 58 ani 6 luni și bărbaților la împlinirea vîrstei de 63 ani, majorîndu-se anual cu 6 luni pentru femei pînă la vîrsta de 63 de ani, cu confirmarea unui stagiul de cotizare de 31 de ani 6 luni pentru femei și 34 ani pentru bărbați, dar nu mai puțin de 15 ani.

Astfel, proiectul propune expunerea alin. (1) art. 32 al Legii nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului în redacție nouă care va reglementa că începînd cu 1 iulie 2020, vîrsta de pensionare pentru judecători se stabilește conform eșalonării prevăzute în tabelul nr.1. Atingerea acestor vîrste se realizează prin creșterea anuală a vîrstei de 50 de ani pînă la atingerea vîrstei de 60 ani, conform eșalonării prevăzute în tabel.

Vechimea în muncă generală și vechimea în funcție de judecător necesară acordării pensiei de judecător se propune a fi majorată treptat cu 6 luni în fiecare an pînă la atingerea vechimii în muncă generală de 30 de ani și în funcție de judecător de 15 ani, conform tabelului nr. 2.

Mai este de menționat că, în scopul clarificării aspectului actualizării mărimii pensiilor judecătorilor și procurorilor, proiectul de lege conține norme care reglementează că pensiile pentru vechime în muncă judecătorilor și procurorilor aflate în plată și stabilite pînă la data intrării în vigoare a legii, în condițiile Legilor cu privire la statutul judecătorului și respectiv în temeiul Legilor cu privire la

procuratură nu se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului/procurorului în exercițiu. Or, mărimea pensiilor se actualizează anual prin indexare și în condițiile prevăzute de art. 33 al Legii privind sistemul public de pensii.

Complementar, atenționăm că analiza experienței internaționale a sistemelor de pensii pentru judecători atestă faptul că modificările propuse de autorii proiectului se înscriu în parametrii internaționali și nu aduc atingere sub nicio formă drepturilor la pensie ale judecătorilor.

Fundamentarea economico-financiară

Adoptarea proiectului de lege nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public național.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege pentru modificarea articolului 32 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului nu va avea ca efect modificarea altor acte normative.

Avalizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului și proiectul au fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale www.msmps.gov.md, la compartimentul Transparență – Proiecte supuse consultărilor publice și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md

Conținutul expertizei anticorupție

În Raportul de expertiză anticorupție s-a constatat că prevederile proiectului corespund cu scopul declarat de către autor și nu au fost identificate direct careva riscuri de corupție.

Conținutul expertizei juridice

În cadrul procedurii de expertiză juridică s-a constatat lipsa formulării de observații.

Ministru

Viorica DUMBRĂVEANU